

Agrarisch landschap met poelen en verbindingen.
(Foto: Wouter Beukema)

In Vlaanderen is onderzoek uitgevoerd naar de mate waarin populaties van zowel kamsalamander als kleine watersalamander verbonden weten te blijven binnen een agrarisch landschap. De wetenschappers onderzochten in hoeverre genetische verschillen tussen de populaties te verklaren waren door aanwezigheid van velden, akkers, bossen en bebouwd gebied.

Open landschappen vormen barrières

Kamsalamanders staan er om bekend dat ze grote afstanden kunnen afleggen, soms tot meer dan 1 kilometer. In het Vlaamse onderzoek bleken de kamsalamanderpopulaties echter vaker contact met elkaar verloren te hebben dan de populaties kleine watersalamanders. Dit komt omdat de kamsalamanders gevoeliger zijn voor veranderingen in hun leefomgeving en meer honkvast zijn. Dat kamsalamanders kritischere eisen aan hun habitat stellen dan kleine watersalamanders is natuurlijk bekend. Echter, het onderzoek toont ook aan dat kamsalamanders zeer open landschappen, zoals graslanden of akkers, zelden oversteken. In principe kunnen ze grote afstanden afleggen, maar ze doen dit niet of nauwelijks als er geen bosranden, struwelen, of andere relatief hoge vegetaties aanwezig zijn. Geschikte, maar onbezette poelen in de buurt van kamsalamanderpopulaties lijken zelfs weinig of niet gekoloniseerd te worden als ze gescheiden worden door een paar honderd meter open landschap. Dergelijke open landschappen vormen minder grote barrières voor kleine watersalamanders, al profiteert deze soort natuurlijk ook van een meer divers, kleinschalig landschap.

Verbindingen optimaal inrichten

De resultaten van dit onderzoek tonen aan dat het verbinden van salamanderpopulaties enkel kansrijk is als er voldoende

Kamsalamander aan de wandel. (Foto: Jelger Herder)

aandacht wordt gegeven aan de landhabitat binnen die verbindingen. Veel Nederlandse kamsalamanderpopulaties zijn relatief klein, waardoor de aantallen dieren die op zoek gaan naar nieuw leefgebied beperkt zijn. Het optimaal inrichten van verbindingen, én ze positioneren aansluitend op bijvoorbeeld bestaande bosranden of struwelen is daarom essentieel voor behoud van de watersalamanders op de lange termijn.

Meer informatie

Het artikel genaamd *The common ground in landscape effects on gene flow in two newt species in an agroecosystem* is verschenen in Conservation Genetics en geschreven door Karen Cox, Robbert Schepers, An Van Breusegem en Jeroen Speybroeck. Link: <https://doi.org/10.1007/s10592-023-01539-w>.

Wouter Beukema